

Raben: Det foreliggende Lovforslag er, saa vidt jeg kan se, aldeles ordret enslydende med det, der blev vedtaget ved 3dje Behandling i Januar 1890. Lovforslaget blev den Gang enstemmig vedtaget med 48 Stemmer. I Fjor var der atter nedsat Udvalg til at behandle Lovforslaget, men det naaede ikke til at faa affattet nogen Betænkning. Det afgav paa Samlingens sidste Dag en Beretning med Dufte om, at Planerne over de foreslaaede store Byggeforetagender paa ny kunde blive gennemførte og underkastede nærmere Drøftelse af sagkyndige. Som vi nu se af Motiverne her i nærværende Lovforslag, er dette sket, men uden at man derved har fundet Anledning til at foretage nogen som helst Ændring i Lovforslaget. De Herrer, som have overværet de tidligere Forhandlinger, ville vide, at jeg paa adskillige Punkter ikke har været fuldstændig enig i nærværende Lovforslag. Jeg har ikke paa alle Punkter kunnet slutte mig til dette, idet der findes adskillige Bestemmelser deri, som jeg anser for mindre heldige, og som jeg kunde ønske fjernede. Jeg skal senere tillade mig at omtale disse Betæneligheder, som jeg nærer paa to Punkter. I Hovedsagen er jeg derimod fuldstændig enig i disse større Byggeforetagender, der foreslaas foretagne derude. Jeg har som Medlem af det Udvalg, der blev nedsat i Fjor, været ude at se paa Forholdene derude, og jeg er kommen til den Overbevisning, at det er aldeles nødvendigt, at der gøres noget, og gøres meget paa Landbohøjskolen. Bygningen er langt fra tilstrækkelig, den er alt for lille paa saa at sige alle Omraader. Kommer man ind i Laboratoriet f. Eks., ser man, at alle de talrige Elever, som der skulle have deres Undervisning, staa paa en saadan Maade, at den ene ikke kan komme til at røre sig for den anden, og desuden er det ikke muligt, at alle de, der skulle nyde godt af denne Undervisning, kunne komme sammen paa en Gang, det maa ske paa forskellige Tider, i forskellige Hold. Ser man paa de Lokaler, der benyttes til Samlingerne, saa ere disse sammenstuede paa en saadan Maade, at det næsten ikke er muligt at komme til at benytte dem ved Undervisningen. Ja, der er en hel Del af dem, som ligge magastnære oppe paa Loftet, hvor de ere ubefatte for Udbyggelse paa forskellige Maade. Flere af Bygningerne have lidt overordentlig meget af Fugtighed, Vinden derude er i det hele taget meget fugtig, og det vil blive nødvendigt at foretage omfattende Dræningsarbejder. Mangfoldige af Bygningerne ere, som sagt, i en meget daarlig Stand, de ere angrebne af Fugtighed og

Svamp, og der er adskillige af dem, som man næsten kan synes ere faldefærdige. Det er ganske vist et meget betydeligt Beløb, som her er Tale om, over 800,000 Kr.; men det forekommer ikke mig at være saa afkræftende stort et Tilskud, som forlanges af Statskassen, naar man ser hen til det Beløb, som de 8½ Tønde Land kunne udbringes eller vil kunne udbringes til. Det er en temmelig almindelig Mening, at langt over Halvdelen af Beløbet vil kunne indvindes gennem Salg af disse 8½ Tønde Land.

Jeg skal nu tillade mig at gøre nogle Bemærkninger med Hensyn til de Bestemmelser, som jeg finder mindre heldige i Lovforslaget. Det er navnlig § 5, første Stykke, som lyder saaledes: „Af Statskassen kan der ydes Understøttelse til den Undervisning i Landbrug og Havebrug, der uden for Landbohøjskolen meddeles i særlig dertil bestemte Fagskoler, selv om disse ikke udelukkende meddele denne Undervisning.“

Det er denne Passus: „selv om disse ikke udelukkende meddele denne Undervisning“, som jeg finder mindre heldig. Bliver denne Bestemmelse staaende, er derved Vejen banet for, at alle Folkehøjskoler rundt omkring i Landet kunne gaa ind under § 5 og faa den Understøttelse, der bestemmes i denne Paragraf. Denne Lov bør efter min Mening kun omfatte Landbohøjskolen og de foreslaaede Landbrugsfakulteter. Jeg tror ikke, at det er rigtigt, at Landbrugsfakulteterne og Folkehøjskolernes Undervisning blandes sammen. Folkehøjskolens Undervisning gaar som bekendt ud paa at vække de unge, uden at man just kan sige, at man ikke lægger Vind paa at bibringe dem positive Kundskaber, men Hovedsagen er dog at vække de unge; hvorimod Hovedsagen for Landbrugsfakulteterne kunde være at bibringe de unge Kundskaber i alle de Fag, som angaa for Eksempel Landbrug, Havebrug og Skovbrug. Jeg finder det, som sagt, aldeles uheldigt, at en Folkehøjskoleforstander skal forestaa en Landbrugsfakultet.

Det andet Sted, som jeg kunde ønske nogle Forandringer i, er sjette Stykke i denne Paragraf, anden og tredje Linie. De lyde saaledes: „Amtsfolkeeraadene og i København Magistraten foretage den videre Fordeling af denne Understøttelse, der kun kan tildeles Elever, som ved Attest fra en Realskole, Folkehøjskole eller Fortiættelses-skole eller paa anden Maade godtgøre at være i Besiddelse af den fornødne Modenhed.“ Det er denne Passus: „ved Attest fra en Realskole, Folkehøjskole eller Fortiættelses-skole“, som jeg kunde ønske strøgen.

Jeg ønsker den fjernet, fordi jeg foretrækker at give Amtsfolkeeraadene og Magi-